

Nåd vare med er och frid från Gud, vår Fader, och Herren Jesus Kristus!

Bön: Käre Herre Jesus, sänd oss din Helige Ande för att förklara för oss vad du har lärt oss. Amen.

Texten: Joh 14:15–21

[Jesus sade:] 15 Om ni älskar mig håller ni fast vid mina bud. 16 Och jag ska be Fadern, och han ska ge er en annan Hjälpare som ska vara hos er för alltid: 17 sanningens Ande. Världen kan inte ta emot honom, för världen ser honom inte och känner honom inte. Ni känner honom, för han förblir hos er och ska vara i er. 18 Jag ska inte lämna er faderlösa, jag ska komma till er. 19 Ännu en kort tid, och världen ser mig inte längre. Men ni ska se mig, för jag lever och ni ska leva.

20 Den dagen ska ni förstå att jag är i min Far, och att ni är i mig och jag i er. 21 Den som har mina bud och håller fast vid dem är den som älskar mig. Den som älskar mig ska bli älskad av min Far, och jag ska älska honom och uppenbara mig för honom."

Herre, helga oss i sanningen. Ditt ord är sanning. Amen.

Vi har redan före mitten av maj fått uppleva några fantastiska sommandagar. Grönskan har slagit ut med en explosiv fart och känslorna är upprymda av allt det sköna vi ser. Den som har ögon att se med måste inse att det är Skaparen som står bakom allt detta: hur det som varit dött plötsligt väcks till liv.

Ändå är det många, troligen de flesta, som lovprisar något helt annat än Skaparen. Man tackar livet, skapelsens objekt, och så tackar man den blinda slumpen som genom evolutionen gett upphov till så mycket fantastiskt.

När det borde vara naturligt för oss att tacka den Allsmäktige för att vi har så mycket skönt omkring oss så är det betydligt svårare att ge den helige Ande äran för att ha gett oss det andliga livet. Skapelsen hör till den naturliga uppenbarelsen som våra sinnen kan ta in och som vårt förnuft tolkar som Skaparens verk, om det inte förblindas av otron. Andens verksamhet hör till det osynliga, det som är dolt

för vårt förnuft. Jesus säger, att världen inte ser honom och känner honom inte. I dag på pingstdagen ska vi försöka lära oss känna honom utifrån Jesu avskedstal, både från vår text och från några andra ställen. Och vi ska låta Ordet tala, för det är där han är verksam.

1. Anden – vår Hjälpare

Först ska vi se hur Jesus beskriver Anden och vem han är. I vår text kallas han *en annan Hjälpare*. Det ord som översätts med Hjälpare (grek. *parakletos*) har betydelsearna advokat, förespråkare, medlare, tröstare. I äldre bibelöversättningar skrev man *hugsvalare*. Det kommer från ordet hug (sinne, håg) och antyder att han stillar (svalkar) sinnet som oroats av lagen och ger det frid. I den norska Bibeln översätter man *talesman*. På svenska är det väldigt nära ordet *advokat*, som för ens talan inför domstolen.

Anden är vår andre talesman. Vår första talesman är Jesus själv, som är vår ställföreträdare och tillräknar oss sin rättfärdighet, samtidigt som han tar på sig våra synder och dör för dem på korset. När han lämnade världen sände han en annan talesman som ska fortsätta att vittna om honom. Han ska vara hos oss för alltid. När vi är oroliga över vår synd och känner att lagen med rätta anklagar oss, då kommer Anden och visar oss på vad Jesus har gjort och talar för oss.

Vem är då Anden?

Han uppenbarade sig i tungor av eld på den första kristna pingstdagen i Jerusalem. Han lät lärjungarna tala främmande språk så att budskapet gick fram till alla de judar från olika håll som hade samlats i Jerusalem för att fira pingst. Det var den första, synliga manifestationen av Anden.

Jesus använder också namnet *Sanningens Ande*. Lite längre fram i sitt avskedstal, Joh 16:13, säger han att sanningens Ande ska leda dem in i hela sanningen. Han ska förhålliga Jesus. Det ska vi återkomma till strax.

Men se på en märklig sak i vår text: när Jesus talar om att han ska ge lärjungarna en annan Hjälpare som för alltid ska vara hos dem fortsätter han: *Jag ska inte lämna er faderlösa, jag*

ska komma till er. Jesus ska komma, Fadern ska vara med dem, genom att han sänder Hjälparen.

Det här är ett uttryck för den lära som kännetecknar kristendomen och som andra religioner, särskilt islam, så starkt hatar: läran om treenigheten. Den läran går inte in i våra hjärnor genom vanlig logik. Vi kan inte förstå den. Vi tror den för att Bibeln lär så och trots vårt förnuft. Jesus säger ju också: *Världen kan inte ta emot honom, för världen ser honom inte och känner honom inte. Ni känner honom, för han förblir hos er och ska vara i er.*

Några verser före vår text talar Jesus om vägen till Fadern. Där säger han (Joh 14:9): *Den som har sett mig har sett Fadern.* Det här är lika svårt att förstå. Jesus, Guds Son, är ett med Fadern. På samma sätt är Anden ett med Fadern och Sonen. Gud är en i tre personer. Hjälparen, som kommer i Jesu namn, är sänd av Fadern, men samtidigt är det Sonen som kommer till dem.

Det här mysteriet berättar nästa söndag om, Trefaldighetssöndagen. Låt det vara ett mysterium, för vår tanke kan inte fatta det. Gud har valt att berätta det för oss, men han har inte gjort vårt förstånd kompetent att verkligen förstå det. Vi får stanna upp i tillbedjan inför mysteriet och ta emot det, eftersom Jesu ord är sanning. Vi ska i stället gå över till vårt andra ämne som är lättare att ta till sig.

2. Anden förklarar vad Jesus har gjort

Här ska vi ta hjälp av några andra ställen i Jesu avskedstal. Joh 14:26:

Men Hjälparen, den helige Ande som Fadern ska sända i mitt namn, han ska lära er allt och påminna er om allt som jag har sagt er.

Här har vi en beskrivning av Andens viktigaste uppgift: att påminna om vad Jesus har sagt, att föra Jesu ord till oss i dag. I Joh 16:12–14 får vi veta varför det är så:

Jag har mycket mer att säga er, men ni kan inte bära det nu. Men när han kommer, sanningens Ande, så ska han leda er in i hela sanningen. Han ska inte tala av sig själv utan bara tala det han hör, och han

ska förkunna för er vad som kommer att ske. Han ska förhärliga mig, för han ska ta av det som är mitt och förkunna för er.

Ni kan inte bära det nu. Vi ser av många ställen att lärjungarna inte förstod vad Jesus sa. Inte ens när han i klara ord berättade om sitt förestående lidande, sin död och sin uppståndelse, begrep de något. De kom inte ihåg det under de svåra dagarna efter långfredagen, inte ens på påskmorgonen. När Jesus berättade om att de efter några dagar ska döpas i den helige Ande frågade lärjungarna när han ska upprätta riket åt Israel. De trodde ännu att han skulle upprätta ett jordiskt rike, fast han hade sagt att hans rike inte är av denna världen.

Men tänk så de förändrades när Anden kom över dem! Då förstod de allt. Då kunde de med frimodighet och full insikt predika om Jesu uppståndelse och vad den betydde. Då visste de att de inte skulle sitta på några troner, utan att de skulle bli hatade och riskera sina liv för vittnesbördet.

Många menar att det som Anden gjorde på pingstdagen framför allt var undret med att lärjungarna kunde tala främmande språk. Och när samma fenomen återkom några gånger till har man tänkt att det just är det här som är Andens stora uppgift: att ge oss tungotalets gåva och förse oss med andra mäktiga verktyg som ska väcka uppseende och visa hur stora ting Gud kan göra.

Men det var inte det stora undret. Det stora undret var att människorna blev omvända och trodde evangeliet. I Joh 16:8–11 sammanfattar Jesus vad Hjälparen skulle göra:

Och när han kommer ska han överbevisa världen om synd och rättfärdighet och dom. Om synd: de tror inte på mig. Om rättfärdighet: jag går till Fadern och ni ser mig inte längre. Om dom: denna världens furste är dömd.

Här handlar det inte om yttre manifestationer som ger stora rubriker i tidningarna. Här handlar det om det som Anden gör inuti människorna, på ett osynligt sätt: för dem från otro till tro på att de äger den rättfärdighet som Jesus har vunnit, och som ger frimodighet inför domen. Det har han gjort också med dig som är döpt: han födde dig på nytt, och om du inte

har övergett honom i otro så har du honom som hjälpare och tröstare.

Kraften i det här är Ordet, som Anden använder och gör verksamt. Det är ett större under än när apostlarna gör att en lam man kan hoppa upp och springa, som också hände den första tiden. Det är också större än att de som hörde Petrus predika i hedningen Kornelius hus (Apg 10:44ff) började tala i tungor. Det stora är att åhörarna föddes på nytt genom Anden och blev Jesu lärjungar. Anden gör att Jesus blir stor. Om du älskar Jesus och han är stor för dig, så är det Anden som gjort honom stor.

3. Anden lär oss att hålla Jesu bud

Det finns ännu en tredje sak att lära av Jesu undervisning om Anden. Anden ger frukter i en människas liv. I vår text uttrycks en av dem:

Den som har mina bud och håller fast vid dem är den som älskar mig.

Kärleken är den främsta av Andens frukter och den tar sig olika uttryck i våra liv. Först och främst kan den som älskar Jesus inte strunta i hans bud, alltså allt vad han har lärt oss. Hans bud blir dyrbara som vägledning för våra liv. Jesus inskräper det flera gånger i sitt avskedstal. Joh 14:23–24:

Om någon älskar mig, håller han fast vid mitt ord. ... Den som inte älskar mig håller inte fast vid mitt ord.

Joh 15:10:

Om ni håller mina bud blir ni kvar i min kärlek.

Joh 17:6, i bönen till Fadern för lärjungarna:

De var dina och du gav dem till mig, och de har hållit fast vid ditt ord.

Jesu ord är Guds Ord. Han bad, Joh 17:17:

Helga dem i sanningen: ditt ord är sanning.

Det är det här ordet som Sanningens Ande vittnar om. Och det ordet är fast. Likaså ska Jesu lärjungar hålla fast vid det.

Tyvärr besannas här ordet: *Världen kan inte ta emot honom, för världen ser honom inte och känner honom inte.* Anden använder lagen för

att döma och evangelium för att trösta och upprätta. Andens dom vill inte världen veta av.

Jag måste här ta ett rykande aktuellt exempel. Den här veckan har kyrkomötet tagit ställning till ett ombudsinitiativ att kyrkan ska viga också samkönade par till äktenskap. Konstitutionsutskottets förslag var att motionen ska förfalla. Där lämnade fem medlemmar en reservation enligt vilken utskottet sägs grunda sitt ställningstagande på upprepning av lösryckta bibelord utan att beakta hur texterna har uppkommit samt hur man borde beakta den historiska, samhälleliga och kulturella skillnaden mot vår tid. Man godkänner inte att Bibeln har avgjort frågan utan kräver fortsatta diskussioner fram tills man har fått igenom sin vilja.

Men Jesus säger ingenting om att Hjälparen ska lära oss att beakta dagens samhälle och kultur när vi läser Skriften! Däremot ska han påminna om vad Jesus har sagt – och lära oss vad den sanna kärleken till hans ord är.

Jesus kopplar ihop två viktiga begrepp: kärlek och sanning. Den sanna kärleken går inte emot sanningen, och sanningen lär oss att älska. Om vi älskar Jesus älskar vi också hans ord. Han vill genom Andens ledning lära oss att älska våra medmänniskor så som han har älskat oss. Vi kan inte säga att vi älskar Jesus, men samtidigt säga att det han säger inte är så viktigt, utan att det måste tolkas utifrån vad folk tror och tänker i dag, och att vi själva bestämmer vad som är kärlek. Det är dagens stora lögn.

Därför behöver vi Anden som leder oss in i hela sanningen, och som lär oss att ta emot och älska sanningen, och därmed att älska Jesus och varandra. När vi älskar honom kan vi inte tolerera lögnen. Vi kan inte heller lyssna till och samverka med hans fiender. Paulus har ett klart ord till oss i Tit 3:10f om hur vi ska bete oss gentemot villfarelse och lögn:

En villolärare ska du ge en första och en andra varning och sedan avvisa, eftersom du vet att en sådan är på fel väg. Han syndar och har dömt sig själv.

Det här är raka motsatsen till ändlösa diskussioner som ska leda fram till obiblisk praxis.

De här orden har getts oss av Sanningens Ande och är en del av Jesu bud.

Kära vänner! Låt inte otrons framfart och det oroliga världsläget få dig att tappa modet och förfästet i livet! Här kommer Anden, Tröstaren, vår svaghet till hjälp med ordet om Jesu kärlek, som inte sviker. Vad än som händer står det fridsförbund som Jesus har upprättat fullt fast. Håll dig till honom, förbli hos honom, och Anden är med dig.

Vi avslutar med Jesu löfte:

*Den dagen ska ni förstå att jag är i min Far,
och att ni är i mig och jag i er.*

Bön: Tack, käre Helige Ande, för att du i dopet har gett oss nytt liv i gemenskap med dig och med Fadern och Sonen, och för att du ännu i dag påminner om vad Jesus har gjort för oss. Hjälps oss att alltid förbli hos honom och inte vika från hans ord. Amen.